

Onbegrensd leren

Beleidsplan internationalisering

Naam notitie/procedure/afspraak	Onbegrensd leren
Eigenaar/portefeuillehouder	Directeur onderwijs
Versienummer	1.0 30 oktober 2017 1.1 17 januari 2018 2.0 1 februari 2018
Status document (concept, voorstel, besloten, vastgesteld)	Vastgesteld
Datum laatste statuswisseling	1 februari 2018

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Visie	3
2. Wat gaan we doen?.....	4
5. Hoe gaan we dit doen?.....	5
6. Speerpunten/ambities voor de komende tijd	6
6. Randvoorwaarden	7
7. Financieel kader	8
Onkostenvergoeding	8
Verzekeringen	8
Communicatie/contactpersoon	9
8. Aanvullende informatie.....	10
7.1 Praktijkschool	10
7.2 Onderbouw VMBO.....	10
7.3 Bovenbouw VMBO.....	10
7.4 Onderbouw Havo/Vwo	10
7.5 Bovenbouw Havo/ Vwo	11
7.6 Gymnasium	11
7.7 TTO	11
Bijlage 1. Tekst infoblad ‘Wijs op schoolreis’	12

X

Inleiding

Een belangrijk doel van ons onderwijs is om onze leerlingen in staat te stellen zich te ontwikkelen tot zelfstandige, kritische wereldburgers. Met deze uitspraak uit het schoolplan geven we tevens aan dat internationale oriëntatie deel uitmaakt van de horizonverbreding die we nastreven. Het is inderdaad een sterke traditie binnen onze school om internationaliseringsactiviteiten en uitwisselingen aan te bieden. Hierin bestaat een jarenlange traditie. Ook binnen de Brainport scholengroep waar wij sinds afgelopen jaar bij zijn aangesloten, wordt de noodzaak om het leren in een internationale context te plaatsen breed gedeeld. In deze nieuwe beleidsnotitie “onbegrensd leren”, valt te lezen wat de visie van het Pius X-College is ten aanzien van Internationaliseringsbeleid. In heldere punten is uiteengezet wat we willen, welke ambities en speerpunten we hebben en hoe we dit denken te gaan realiseren. Belangrijke accenten liggen omtrent randvoorwaarden en dan met name de veiligheid. Om deze reden is integraal de tekst van de overheidsrichtlijn ‘Wijs op schoolreis’ als bijlage opgenomen.

1. Visie

Onze leerlingen groeien op in een wereld die onbegrensd is en voortdurend verandert. Onze sociale verhoudingen en de richting waarin onze samenleving zich ontwikkelt worden sterk beïnvloed door gebeurtenissen en ontwikkelingen in de wereld. Om deze reden maakt Internationalisering onlosmakelijk deel uit van onze onderwijsopdracht.

Leerlingen zullen naast een Nederlandse identiteit, ook in sociaal en cultureel opzicht een “global awareness” moeten ontwikkelen. Dit zal in de toekomst alleen maar belangrijker worden.

De voortschrijdende globalisering weerspiegelt zich ook in onze Brainportregio. Binnen de Brainportregio en op onze Brainportschool zijn internationale competenties onmisbaar.

Wij noemen met name:

1. Taalvaardigheden in een of meerdere moderne vreemde talen
2. Bewustwording “global awareness”; kennis van en een positieve houding ten opzichte van andere culturen
3. Vaardigheden voor internationale samenwerking en communicatie.

Een belangrijk kenmerk van leren is dat het een blijvende opbrengst heeft. De leerling willen wij met ons internationaliseringsbeleid niet alleen een ervaring geven om nooit te vergeten, maar bovenal onomstreden zorgen voor “onbegrensd leren”.

2. Wat gaan we doen?

We werken met leerlingen aan Europees burgerschap; in sociaal en cultureel opzicht zich meer bewust laten worden van hun Europese identiteit. Hierbij hoort het leren respecteren van de beginselen van democratie en sociale rechtvaardigheid en het waarderen van andere beschavingen.

1. Kennis laten maken met andere culturen.
2. Communicatieve vaardigheden en taalvaardigheden bevorderen; Internationalisering biedt leerlingen de mogelijkheid moderne vreemde talen actief te gebruiken en functioneel te maken. We maken daarbij ook gebruik van digitale technieken (ICT).
3. Leerlingen tijdens uitwisselingen andere ervaringen laten opdoen; grenzen verleggen en over grenzen heen kijken zorgt voor onvergetelijke (leer)ervaringen.
4. Leerlingen oriënteren zich op een internationaal georiënteerde arbeidsmarkt.

5.Hoe gaan we dit doen?

We willen genoemde punten realiseren door:

In programma's van uitwisselingen/reizen van internationaliseringsprojecten de doelstellingen terug laten komen.

Aandacht voor het ontwikkelen van interculturele competenties; zelfevaluatie, flexibiliteit, openheid, empathie, sociale interactie, aanpassen, respect, communicatie, ontdekken. Het is een uitdaging om dit soort moeilijk meetbare 'skills' die sterk bijdragen aan de persoonlijkheidsvorming, te vangen in gevalideerde data. Hiervoor worden binnen de school instrumenten ontworpen, onder meer in samenspraak met de andere Brainportscholen. Een goed voorbeeld hiervan zijn de zogeheten "Badges".

Hanteren van Badges; schooljaar 2016-2017 is gestart met de pilot Go2B binnen het TTO en de uitwisseling naar India die daar wordt georganiseerd. Dit project tracht interculturele competenties te vangen in certificering.

Verder streven we ernaar dat een Pius X-College leerling in zijn/haar schoolloopbaan tenminste één keer heeft deelgenomen aan een internationaliseringsproject. Het einddoel is uiteindelijk dat elke leerling de school verlaat met een plusdocument, waar deze internationaliseringservaringen onderdeel van uit zullen maken.

6. Speerpunten/ambities voor de komende tijd

1. Het is belangrijk om het denken van de ontwikkeling van internationalisering te laten aansluiten bij het werk van de Denktank Brede Vorming. Burgerschapsvorming, persoonlijkheidsvorming en culturele vorming zijn hier belangrijke pijlers. Het internationaliseringsprogramma hoort in dit rijtje thuis.
2. Binnen de brainportscholengroep is een werkgroep actief bij de verdere ontwikkeling en uitwerking van Badging . Vanuit onze school zoeken we daarbij de aansluiting, in samenwerking met bedrijven uit de regio.
3. Hiermee hangt samen dat elke internationaliseringsactiviteit op een specifieke wijze verankerd dient te zijn binnen het onderwijsprogramma van een bepaalde afdeling. Ons staat voor ogen specifieke Brainportopdrachten te ontwikkelen per onderdeel/internationaliseringsproject.
4. Heldere richtlijnen en criteria vastleggen over hoe te borgen en verantwoorden van de gedane reizen, waar iedereen zich aan dient te houden. Hierbij komen de veiligheidsaspecten aan bod.
5. Bij elke afdeling binnen de school nadrukkelijk de vraag neerleggen of daar het aspect van internationalisering voldoende onder de aandacht is. Binnen de afdelingsplannen dient te worden aangegeven waarom en op welke wijze internationalisering daar aandacht krijgt en indien dat niet het geval is, waarom daarvan afgeweken wordt.

X

6. Randvoorwaarden

Veiligheidsbeleid

Veiligheid is een belangrijk onderdeel van ons internationaliseringsbeleid. Het Pius X-College heeft besloten dat zij de richtlijnen van de VO Raad in deze zullen volgen en de adviezen die door hen worden gegeven aangaande buitenlandse reizen. Dit houdt in dat de reisadviezen die worden gegeven door het ministerie van Buitenlandse Zaken leidend zijn. De directie van het Pius X-College wil zich het recht behouden om hiervan af te kunnen wijken.

Stichting School & Veiligheid heeft een infoblad opgesteld om scholen te ondersteunen bij het organiseren van een zo veilig mogelijke schoolreis. Het infoblad dient als checklist: waar moeten wij aan denken en wat te regelen bij de voorbereiding en uitvoering van een schoolreis, om de kans dat leerlingen met een incident te maken krijgen zo klein mogelijk te maken?

Dit infoblad wordt gehanteerd bij het organiseren van onze reizen (zie bijlage 1).

7.Financieel kader

Onkostenvergoeding

Coördinator(en) internationalisering ontvangen een vastgesteld aantal taakuren op jaarbasis.

Er blijft een klein budget over voor de organisatie van internationale reizen. Het begeleiden van deze reizen wordt niet meer vergoed. De consequentie van dit besluit is dus dat het begeleiden van leerlingen op een internationale reis op vrijwillige basis plaatsvindt.

X

Voor alle buitenlandse reizen wordt een begroting ingediend volgens de richtlijnen van de ASA's die de school kent. (ASA = Aangepaste School-Activiteit) Alle begrotingen dienen kostendekkend zijn. Het plafond voor de financiële bijdrage van de ouders is gesteld op € 750,- De kosten van de meereizende docenten dienen te worden omgeslagen over het aantal deelnemende leerlingen.

De kosten van de meereizende docenten (vervoer, entrees, overnachting op basis van volpension) dienen te worden omgeslagen over het aantal deelnemende leerlingen. Meereizende docenten ontvangen bovendien een dagvergoeding. Deze is vastgesteld op € 15 per dag. Buiten deze vergoeding voorziet de school niet in een (extra) financiële bijdrage.

Er zijn beperkte mogelijkheden voor het aanvragen van subsidie. De trend hierin is de laatste jaren een neergaande. Ook met het oog op de toekomst moet rekening gehouden worden met afname van de subsidie die verstrekt wordt door Europees Platform. De coördinator internationalisering bewaakt de verdeling en verantwoording van de toegekende subsidie.

Met het oog op de toekomst kan gedacht worden aan sponsoring of samenwerking met bedrijven. De mogelijkheden hiervoor zullen onderzocht moeten worden.

Verzekeringen

De school sluit op elke buitenlandse reis een standaard reisverzekering af.

De tekst met betrekking tot de reisverzekering op buitenlandse reizen is aangepast na overleg met onze verzekeraar. Onderstaande tekst dient te worden opgenomen in elke informatiebrief voor buitenlandse reizen aan de ouders van de leerlingen.

NB: Deze informatie geldt uitsluitend voor de ouders; de begeleiders van de school op de buitenlandse reizen krijgen wél een verzekering voor bagage en reisdocumenten. Geld kan niet meeverzekerd worden op een groepsreis.

De school sluit een reisverzekering af waarin een basisdekking zit voor ongevallen, hulpverlening en buitengewone kosten. Daarmee voldoet de school aan haar zorgplicht voor een buitenlandse reis. Let op: De school verzekert geen bagage, reisdocumenten en geld. Indien u deze dekking wenst mee te verzekeren raden wij aan te informeren bij uw eigen verzekeraar en daar een extra reisverzekering af te sluiten. Voor deze dekking gelden vaak strenge condities om voor schadevergoeding in aanmerking te komen.

Bijvoorbeeld:

Bagage, reisdocumenten en geld: er is geen recht op schadevergoeding bij diefstal van geld uit een motorrijtuig. Er is ook geen recht op schadevergoeding:

- a. Als de schade of het verlies het gevolg is van slijtage, eigen gebrek, eigen bederf, langzaam inwerkende weersinvloeden, mot of ander ongedierte, inbeslagneming of verbeurdverklaring om een andere reden dan vanwege een verkeersongeval.*
- b. Als de verzekerde niet de normale voorzichtigheid in acht heeft genomen om verlies, diefstal of beschadiging te voorkomen.*
- c. Voor sommige apparaten zoals mobiele telefoons gelden vaak maximale vergoedingen die ver onder de aanschafwaarde van het apparaat liggen.*

X

Communicatie/contactpersoon

Communicatie verloopt via de coördinator Internationalisering van het Pius X-College.

8. Aanvullende informatie

Hieronder is voor de verschillende leerjaren en niveaus binnen de school terug te lezen wat de invulling is wat betreft Internationalisering.

7.1 Praktijkschool

Sinds 2008 gaat de afdeling Praktijkonderwijs naar Bosnië om in samenwerking met 'Out of Area' binnen een week een plaatselijke school op te knappen. Dit vindt om de twee jaar plaats. De projecten worden geïnitieerd door aanspreekpunten van 'Out of Area' in de desbetreffende regio's. Voor dit project wordt er door leerlingen individueel en schoolbreed geld opgehaald met verschillende activiteiten. Uiteindelijk zal er een groep van ongeveer 30 leerlingen met begeleiders afreizen naar Bosnië.

7.2 Onderbouw VMBO

In de onderbouw zal de basis gelegd kunnen worden voor internationalisering. De nieuwe leerwegen van het VMBO zijn meer gericht op vaardigheden en internationalisering is daarbij bij uitstek geschikt. Denk aan virtuele contacten met buitenlandse instellingen of medeleerlingen. Dit kan op basis van thema's aangeboden worden, soms door vakoverstijgend onderwijs, zoals gastlessen door buitenlandse docenten of met deelname aan internationale activiteiten.

7.3 Bovenbouw VMBO

De beroepsgerichte afdelingen van het VMBO kunnen, naast de virtuele contacten in de onderbouw, specifieke excursies en uitwisseling voor bovenbouwleerlingen aanbieden. Een beroepsgerichte excursie met eventueel daaraan gekoppeld het volgen van een stage is een mogelijkheid. We vinden het belangrijk dat je je bewust wordt van je Nederlandse maar ook Europese identiteit in sociaal en cultureel opzicht. Daarom mogen alle leerlingen van 3GT een week naar het buitenland.

Voor de leerlingen die extra Engels in hun pakket hebben, is er een uitwisseling met een school uit Europa.

7.4 Onderbouw Havo/Vwo

Ook bij de onderbouw havo/ vwo kan de basis gelegd worden voor internationalisering. Uiteindelijk kunnen we ernaar streven om elke leerling in elk leerjaar een project(je) met een buitenlandse school of andere instelling te laten uitvoeren. Daartoe zouden de verschillende vaksecties aangemoedigd kunnen worden om een gedeelte van hun vakwerkplan zo in te richten, dat het binnen een internationaliseringsproject uitgevoerd kan worden. Dus het streven is, dat in de onderbouw de leerling (via het internet), jaarlijks contact zal hebben met leerlingen uit het buitenland op basis van thematisch, soms vakoverstijgend, onderwijs.

7.5 Bovenbouw Havo/ Vwo

Deze afdeling biedt inhoudelijk en wellicht ook organisatorisch veel mogelijkheden om internationalisering te realiseren. Met name de methodiek van zelfstandig leren en samenwerken krijgt een extra dimensie met internationale contacten.

7.6 Gymnasium

Het belang van brede culturele vorming komt binnen het gymnasium sterk tot uiting in onze verbinding met de klassieke wortels van de Europese cultuur. De klassieke talen hebben de opdracht om de belangstelling voor klassieke cultuur, het (Europese) verleden, en de doorwerking daarvan in de moderne tijd aan te wakkeren. Ook is het nut gelegen in de verbindende functie van de klassieken in een samenwerkend Europa. Het begrip van Europa hangt vaak heel nauw samen met de gedeelde klassieke erfenis.

7.7 TTO

Door de globalisering van onze samenleving is een meer dan gemiddelde beheersing van moderne vreemde talen van belang. Tweektalig onderwijs biedt de leerlingen de mogelijkheid om het Engels te leren beheersen op een hoog niveau en geeft hen mede door het brede culturele programma een internationaal perspectief. Internationalisering en tweetalig onderwijs gaan hand in hand, de activiteiten die in het kader van internationalisering worden ontwikkeld zullen vrijwel altijd naadloos aansluiten bij die van het TTO. Dit komt tot uiting in:

- Uitwisselings- en/of onderwijsprojecten met het buitenland en/of internationaal georiënteerde stages, waarbij Engels de voertaal is.
- Internationalisering van het curriculum, variërend van speciale projecten tot aangepaste lesprogramma's bij geschiedenis, aardrijkskunde etc., voertaal Engels.
- Gevarieerd vakoverstijgend programma met bijvoorbeeld Engelstalige excursies, theaterbezoek en deelname aan Public Speaking Contest.

Bijlage 1. Tekst infoblad ‘Wijs op schoolreis’

Onderwijs vindt niet alleen binnen de muren van de school plaats. Excursies, werkweken, schoolreizen zijn een welkome aanvulling op leren in de klas. Voor veel leerlingen is het ook een mooie ervaring die indruk maakt en een kans geeft om samen met klasgenoten op reis te zijn. Om ongewenste situatie te voorkomen is het - tijdens het voorbereiden, organiseren en uitvoeren van een schoolreis - belangrijk om rekening te houden met de veiligheid, en om maatregelen te nemen die er voor kunnen zorgen dat de schoolreis zo veilig mogelijk verloopt. Dit infoblad biedt tips en informatie hierover.

X

Risico's zijn helaas nooit helemaal uit te sluiten. Leerlingen kunnen met allerlei gevaren geconfronteerd worden, zoals bijvoorbeeld ongelukken of een terreurdreiging. Dit betekent natuurlijk niet dat scholen geen schoolreis meer kunnen organiseren, of dat we toe moeten geven aan een beeld van dreiging en gevaar.

Voorafgaand aan een schoolreis is het goed om een inschatting te maken van de mogelijke risico's en te bedenken hoe de school met deze eventuele risico's omgaat. Het is aan de schoolleiding om daar een afweging in te maken. Onderstaande punten kunnen helpen bij deze overwegingen.

Voor hulp, advies en ondersteuning kunt u direct onze helpdesk bellen. Deze is elke schooldag van 9.00-16.00 uur bereikbaar op telefoonnummer 030 - 285 66 16.

In geval van nood is het calamiteitenteam te bereiken: www.calamiteitenteam.nl.

Het plannen van de schoolreis

Bij het plannen van de schoolreis maakt de school afwegingen over het doel van de reis, de bestemming, wie gaan er mee en wat gaan we doen. Ook neemt de school praktische beslissingen: hoe reizen we, waar overnachten we en wat gaat het kosten. Steeds maakt de school een inschatting van risico's die er kunnen zijn, en de maatregelen en afspraken die de school moet maken, om de kans zo klein mogelijk te maken dat leerlingen en begeleiders in ongewenste situaties terecht komen.

Hierbij gaat het om allerlei soorten risico's, zoals: het verlies van spullen (zoals ID-kaarten of paspoorten), ongelukken (al dan niet met verwondingen), diefstal, leerlingen die verdwalen/ zoekraken, een brand... Maar ook terreur en aanslagen. U maakt de afwegingen niet om af te schrikken, maar om goed voorbereid te zijn.

Zorg in elk geval dat deze documenten voor aanvang van de reis in orde zijn:

- **Geldige identiteitskaart en/of paspoort**
Het is handig om kopie van het identiteitsdocument/paspoort ook digitaal mee te nemen, omdat het de vervangingsprocedure bij verlies vergemakkelijkt. De vervanging van een verloren reisdocument kan via het contactcenter van het ministerie van Buitenlandse Zaken in gang worden gezet. Het contactcenter is 24 uur per dag, 7 dagen in de week te bereiken via telefoonnummer: +31 247 247 247.
- **Schriftelijke toestemming van de ouders/verzorgers**
U kunt dit formulier downloaden op de website van de Rijksoverheid. Om te voorkomen

dat de reisleiding steeds met een hele stapel getekende formulieren onderweg is, kunt u de getekende formulieren digitaal meenemen, bijvoorbeeld op een usb-stick.

Inschatten risico's en afwegingen maken

- Wanneer een schoolreis in het buitenland gepland is, is het altijd raadzaam om de site van het ministerie van Buitenlandse Zaken te checken. Hierop staat actueel reisadvies betreffende eventuele veiligheidsrisico's in bepaalde landen en steden. Kijk voor meer informatie op de website van de Rijksoverheid.
- Bedenk van tevoren welke risico's er kunnen zijn. Bedenk dat het ook gaat om risico's op diefstal, op ongelukken, verlies van spullen en dergelijke. De kans daarop is immers groter dan de kans op terrorisme of een aanslag.
 - **Tijdens de reis**
Denk aan verlies of vergeten spullen, gedragsregels, afspraken op tussenstops, ...
 - **Op plaats van bestemming**
Denk na over vragen als: Zijn er plekken die beter kunnen worden gemeden? Hebben we lijstjes met relevante telefoonnummers? Et cetera.
 - **Tijdens het verblijf**
Wie slaapt waar? Welke gedragsregels gelden? Maak afspraken over drank- en drugsgebruik. Kent iedereen de adressen en telefoonnummers? Weet iedereen wat hij/zij moet doen bij brand, diefstal, andere ongelukken?
 - **Tijdens de onderdelen van het programma**
Maak afspraken over gedrag en over de rol van de begeleiding. Zorg dat iedereen weet wat er van hem/haar wordt verwacht. Maak duidelijk hoeveel tijd voor de verschillende activiteiten is uit getrokken, en wat 'plan B' is als dat niet lukt. Bespreek wie wat moet doen als leerlingen en/of begeleiders elkaar kwijtraken. Enzovoorts.
- Check het draaiboek met het programma, om risico's zoveel mogelijk tegen te gaan. Als het bijvoorbeeld in het programma logisch lijkt om kleine groepen van oudere leerlingen toe te staan ook korte periodes alleen op pad te laten gaan, overweeg dan of de actuele situatie dit ook toestaat.
- Bedenk van te voren of een bezoek aan religieuze of politieke locaties/evenementen in het programma moet blijven, in verband met een (mogelijk) verhoogd veiligheidsrisico.
- Wees voor en tijdens het verblijf alert op lokaal en nationaal nieuws.
- Check ook de site van www.crisis.nl en de [infografic](http://infografic.nl) over wat te doen bij een aanslag.
- Blijf ook waakzaam in drukke plaatsen zoals winkelcentra, reishubs en (sport)stadions.
- Overweeg of het raadzaam/wenselijk is de datum of de bezoekplaats te wijzigen naar een tijd of locatie die minder risico draagt.

X

Voorlichting en communicatie over risico's

- Communiceer het programma naar ouders/verzorgers en leerlingen, met daarin relevante adressen en telefoonnummers.
- Communiceer openlijk met ouders/verzorgers dat de school de veiligheid altijd prioriteit geeft en dat de organisatoren dit altijd zorgvuldig afwegen.
- Communiceer naar ouders/verzorgers en leerlingen welke inschatting op risico's de school heeft gemaakt bij de verschillende onderdelen van de reis en welke afwegingen daarbij zijn gemaakt.
- Communiceer de afspraken die nodig zijn om de risico's zoveel mogelijk te beperken, niet alleen naar leerlingen maar ook naar hun ouders/verzorgers.

Afspraken maken/calamiteitenplan

Algemeen

- Maak afspraken over in welke gevallen begeleiders tijdens de reis gebeld mogen worden:
 - Door leerlingen.
 - Door ouders/verzorgers.
- Herinner de leerlingen eraan om alert te zijn en het te vertellen aan de begeleiders als ze iets verdachts zien.
- Wees sowieso alert op meer 'gewone' misdaad, aangezien dit veel waarschijnlijker blijft dan terrorisme.
- Na 15 juni 2017 vervallen de roaming-kosten binnen de EU. Binnen de gehele EU kan dan gebruik worden gemaakt van WhatsApp en kan er een WhatsApp-groep worden aangemaakt voor communicatie.

X

Bij incidenten

- Informeer leerlingen vooraf dat als ze zich in een onveilige situatie bevinden, ze zo snel mogelijk veilig weg moeten zien te komen in de directe omgeving, en dat ze geen bagage of andere bezittingen moeten meenemen.
- Neem maatregelen die communicatie tussen de begeleiders, de groep en individuele leerlingen kan helpen:
 - Begeleiders kunnen een extra mobiele telefoon dragen.
 - Elke begeleider moet een lijst bij zich hebben met alle deelnemersgegevens, waaronder medische condities en gegevens van ouders/verzorgers. Elke begeleider heeft de contactgegevens van de school en weet welk nummer hij/zij moet bellen in geval van nood.
 - De telefoonnummers van de begeleiders moeten (bij de thuisblijvers) op school bekend zijn.
 - Leerlingen moeten weten met welke begeleider ze contact kunnen opnemen als er iets is.
- De begeleiders kunnen de volgende instructies aan leerlingen geven:
 - Spreek duidelijk aangegeven ontmoetingspunten af.
 - Spreek met de leerlingen af dat zij de begeleider bellen, sms'en of WhatsAppen als er iets aan de hand is om te zeggen waar hij/zij is en wat er aan de hand is.
 - Spreek af of, en zo ja in welke gevallen, jullie de WhatsApp-groep gebruiken.
 - Wees je ervan bewust dat mobiele telefoons mogelijk niet (meteen) werken. In Londen werden na de aanslagen van juli 2005 de telefoondiensten geblokkeerd door de politie. Maar na de aanslagen in Parijs van november 2015 werden deze juist opzettelijk opgehouden door de Franse politie.
 - Zorg ervoor dat alle leerlingen een geprinte noodcontactkaart hebben met het telefoonnummer van de school.
- Informeer de leerlingen om ALTIJD de instructies van de lokale autoriteiten op te volgen. Dat geldt bij brand of ernstige ongelukken, maar ook bij aanslagen. Spreek er met leerlingen over dat politie en veiligheidsdiensten bij aanslagen gewapend kunnen zijn en meer intimiderend lijken dan leerlingen gewend zijn. Politieofficieren kunnen zich extreem krachtig, imponerend en direct gedragen en kunnen zelfs wapens rechtstreeks op hen en anderen richten.
- Vertel ook hoe leerlingen duidelijk kunnen maken aan politie en veiligheidsdiensten dat ze deel uitmaken van een schoolgroep, eventueel met behulp van een daartoe vooraf opgestelde tekst.

- Maak afspraken over hoe de communicatie verloopt in noodgevallen:
 - **Binnen de groep en de begeleiders**
Zorg ervoor dat beslissingen en ingrepen snel bij de begeleiders bekend zijn en eenduidig naar de groep kunnen worden gecommuniceerd.
 - **Tussen de begeleiders onderling, met heldere afspraken over de taakverdeling**
Zorg ervoor dat iedere begeleider weet welke leerlingen bij zijn (deel)groep behoren, dat de taakverdeling tussen begeleiders helder is over wie het voortouw heeft in het contact met anderen.
 - **Tussen de begeleiding en de school**
De begeleiders moeten in noodgevallen snel contact op kunnen nemen met het thuisfront. Het is belangrijk dat er een aanspreekpunt is van de school met een telefoonnummer dat in geval van een calamiteit dag en nacht bereikbaar is. En andersom is het belangrijk dat de taakverdeling tussen de begeleiders bij de school bekend is, om er voor te zorgen dat de communicatie eenduidig verloopt.
 - **Tussen de begeleiding en de autoriteiten**
Als er wat gebeurt, is het goed om te weten hoe er contact gelegd kan worden met de autoriteiten. Het alarmnummer 112 is in alle landen van de EU te bereiken. Het is goed om ook de noodnummers te weten die gelden voor niet-levensbedreigende situaties.
Volg in alle gevallen de aanwijzingen van de lokale autoriteiten op. Zij schakelen, indien nodig, de medewerkers van de ambassade in. Indien gewenst kunnen de school en/of de begeleiders ook altijd zelf contact zoeken met het ministerie van Buitenlandse Zaken. Dat kan telefonisch met het contactcenter: +31 247 247 247.
 - **Tussen de school en de autoriteiten**
In het geval van een ernstig ongeluk of misdrijf onderweg en in het buitenland is het goed te bedenken op welke punten contact met de Nederlandse autoriteiten nodig kan zijn. Denk hierbij aan het ministerie van Buitenlandse Zaken (tel. +31 247 247 247, contactcenter), de gemeente en de politie.
 - **Tussen de school en ouders/verzorgers**
Ouders en leerlingen hebben natuurlijk contact met elkaar tijdens de schoolreis. In geval van nood is het wel belangrijk dat er regie blijft op welke informatie er op welk moment wordt gedeeld, om te voorkomen dat er verschillende verhalen de ronde gaan doen en er paniek bij de thuisblijvers ontstaat.

X